

8

באותה שעה אמר קרח אין תורה מן השמים ולא משה נביא ולא אהרן כהן גדול.

כ"ה אג"ו

9

כ"ה כל מחלוקת שהיא לשם שקמים, סופה להתקיים. ושאנינה לשם שקמים, אין סופה להתקיים. איזו היא מחלוקת שהיא לשם שקמים, זו מחלוקת הלל ושמאי. ושאנינה לשם שקמים, זו מחלוקת קרח וכל עדתו.

כ"ה אג"ו

2

אמר רבא *מאי דכתיב שמש ירח עמד וזבולה לאור חציך יהלכו מלמד שעלו שמש וירח לזבול אמרו לפניו רבש"ע אם אתה עושה דין לכן עומם נצא ואם לאו לא נצא עד שזרק בהם חצים אמר להו *בכבודי לא מחיתם בכבוד בשר ודם מחיתם והאידנא לא נפקי עד דמחו להו

מ"ט ס' (כ"ה) (ק"י)

10

ולמה נקרא שמים כלומר שם מים, מאש וממים, ומכנים שלום כיניהם בא האש ומצא צדו מדת אש, וכאו מדת המים מצדן ומצאו מדת המים, והיינו עושה שלום בכדוכיו.

מ"ט ס' (כ"ה) (ק"י)

11

ואומר חציך שנונים עמים תחתיך יפלו ואומר אשרי הנבר אשר מלא את אשפתו מדה לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער מאי את אויבים בשער אמר רבי חייה בר אבא אפי' האב ובנו הרב ותלמידו שעוסקין בתורה בשער אחד נעשים אויבים זה את זה ואינם זויים משם עד שנעשים אוהבים זה את זה שנאמר *את והב בסופה נמלכתי אל חקרי בסופה אלא בסופה:

מ"ט ק"ט (1)

ירם עמד ועולט. לעיל מיניה כתיב ומבקע ארץ בקטע בקטע שמש וירח עלו לאורו וקיע שמשו וזול ואמרו להקב"ה אם אי אתה עושה דין לכן עומם מקרה ועדתו: לא נלא. ונאמר לעולם: בכבודי לא מחיתם. שהרי בכל יום מלכי מורח ומערב בקטע שמוניחין כתיבין בראשם משמחיים לחמה: והאידנא לא נפקי עד דמחו להו. שכן גזר עליהם המקום כן שמשו לא והאידנא לא נפקי מאחר שראו שהקפיד הקב"ה על שלא מיחה לכבודו עד דמחו להו לא נפקי שמשו לכבוד המקום על בני אדם שמשמחיים לשמש וירח:

מ"ט ק"ט (1)

3

אם משה רבינו לא האמינו בו ישראל מפני האותות שעשה. שהמאמין על פי האותות יש בלבו דופי שאפשר שיעשה האות בלבו ובשוף. אלא כל האותות שעשה משה במדבר לפי הצורך עשאו. לא להביא ראיה על הנבואה. היה צריך להשקיע את המצריים קרע את הים והצלילן בתוכו. צרכנו למזון הוריד לנו את המן. צמאו בקע להו את האבן. כפרו בו עדת קרח בלעה אותן וארץ. וכן שאר כל האותות

כ"ה אג"ו

12

*אע"פ שנחלקו ב"ש וב"ה בצרות ובאחיות בגט ישן ובספק אשת איש ובמגרש את אשתו ולנה עמו בפונדק בכסף ובשוה כסף בפרומה ובשוה פרומה לא נמנעו ב"ש מלישא נשים מכית הלל ולא ב"ה מכית שמאי ללמדך שחובה וריעות נוהגים זה בזה לקיים טה שנאמר *האמת והשלום אהבן

מ"ט ק"ט (3)

13

מ"ט ק"ט

תפתח ארץ ותבלע דתן ותכס על עדת אבירם: ותבער אש בעדתם להבה תלהט רשעים:

וזי ואמינו שמעו ולא אהרן האש והקולות והלפידים והוא נגש אל הערפל והקול מדבר אליו ואנו שומעים משה משה לך שמעמד הר סיני לכוז היא הראיה לנבואתו שהיא אמת שאין בו דופי שנאמר הנה אנכי בא אליך בעב הענן כעבור ישמע העם כדברי עמך וגם כך יאמינו לעולם. מכלל שקודם דבר זה לא האמינו בו נאמנות שהיא עומדת לעולם אלא נאמנות שיש אחרית הרדור ומחשבה:

כ"ה אג"ו

14

פניש בכם איש אויב או משפחה או שבט אשר לבבו פגה היום מעם יהוה אלהינו ללכת לעבד את אלהי הגוים היום פניש בכם שרש פרה ראש ולענה: והנה בשמעו את דברי האלה הזאת והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשקרתי לבי אלך למען ספות הרוה את הצמאה: לא יאבה יהוה סלח לו כי אי יעשן אף יהוה וקנאתו באיש ההוא ירבעה בו כל האלה הכתובה בספר הנה ומחה יהוה את שמו מתחת השמים: והבדילו יהוה לרעה מכל שבטי ישראל ככל אלות הגרית הכתובה בספר התורה הנה:

מ"ט ק"ט

7

והנה האיש אשר אבחר בו משהו יפרח והשכתי מעלי את תלנות בני ישראל אשר הם מלינים עליכם: וידבר משה אל בני ישראל ויתנו אליו כל נשיאיהם משה לנשיא אחד משה לנשיא אחד לבית אבתם שנים עשר מטות וכמה אהרן בתוך מטותם: וינה משה את המטות לפני יהוה באהל העדת: ויהי ממחרת ויבא משה אל אהל העדות ונהנה פרה משה אהרן לבית לוי ויצא פרה ויצץ ציצץ ויגמל יקדים:

מ"ט ק"ט

נפשותיכם במחלוקת המכלה הגוף והנפש והמומו, ומה נשאר עודו ראיתי לבנים השחירו, ופחות נפחתו, ומשפחות נשחפו, ושרים הוסרו מגדולתם, ועירות גדולות נתערערו, וקיבוצים נפרדו, וחסידיים נפסדו, ואנשי אמונה אבדו, וכבדים נקלו, ונתבזו בסיבת המחלוקת. נביאים נבאו, וחכמים חכמו, ופילוסופים חפשו ויספו לספר רעת המחלוקת ולא הגיעו לתכלית. לכן שגאו אותה וגושו מפניה, והתרחקו מכל אוהביה וגואליה ורעיה. וגם אל כל שאר-בשרכם אוהב מדנים התגברו ורחקו קרבתם, מן תספו בכל חטאתם'

ודייק באמרו אחת מחלוקת שהיא לש"ש ומה שאלה הרבה מחלוקת שהיא לש"ש וגם קשה הדיוקים דקאמר כגון מחלוקת זלי והלל משמע הא זולת דוגמא הלו היו לש"ש ולח"כ אמר שלא לש"ש מחלוקת קרה ועדו משמע זולת זה הכל לש"ש וקשה חלדדי חלל כעוה"ר כל מהל קה יהיה מה שהיה זה"ר מפחה ואומר שהיא לש"ש ולמזוס גדולה להביע גדים ולפטר זרוע רמה וכהנה דברים רבים כללו של דבר ון לך מחלוקת שהן ינה"ר משהו ואומר שכל הכוונה לש"ש דו-לומר- על מחלוקת-שהיא לש"ש רק ח"ב כמה ידוע ופוחל הסמת הם היא בלמח- לש"ש או לא בזאת ידוע היו מחלוקים ובעלי ריבות הם זולת הדבר שהלכו בו ומגדים לזה הם חוהבים גמורים בלב ופסק זהו אוח שמחלוקתם לש"ש חלל הם חוהבים ונפשים שגלה זה לזה ע"י מחלוקת או שלא לש"ש ויהיה השכן בהויכח והיו הסומן מכרו לנו זכמי נוסנה חוזה מחלוק' שהיא לש"ש כי בכל מחלוקת הויכח' והיא לש"ש אמרו כמחלוקת שמהל והלל שגלה זה אח זה כבדו זה אח זה הגההבי' וגיממים זהו אוח שמחלוקתם לש"ש לכל במחלוקת קרה ועדו שהיו נוסרים לובה ושגלה וכיטט כקלוהו למשה וכדומה זהו שלא לש"ש

כמלכא אצריח

20

ההוא יהיה קאמר
אזיל טוביה רשמע ואריש חלפיה בישתיה מאה א"ל שבואל לרב יהודה
קרא כתיב פומר מים ראשית מדון ריש מאה דיני

לעל פומיה
(13)

21

מוכיס דשמע
ואריש • אשריי שמוע חרפסו ופוסק
ומרגיל בכך ואריש כמו דשך דש
(גיטין דף נה) :חלפיה בישתיה מאה-
הלכו להם בשתיקתו מאה רעות שהיו
באות עליו על ידי הסגר: פומר מים •
המחיל(ל) (מדון) ופוסח בקטטה הוא
תחילת מאה דיני : מדון • פומיקון
מאה דיני ליל מדון בנימקריאל מאה :

לעל פומיה
(14)

ועדות עבד
חלק ב

22

בית שיש בו מחלוקת סופו ליחרב בית הכנסת סופו להיות בית עבודה זרה שני
חלמידי חכמים הדרים בעיר אחת וכן שני בתי דינין וכיניהן מחלוקת סופן למות
אבא שאול אומר מחלוקת בתי דינין חורבן העולם.

מכאן נהיך אבא
פומיה

א ביימי ריג רבו האפיקורוסין בישראל והיו מצירים
לישראל ומסיתין אותן לשוב מאחרי השם .
וכיון שראה שזו גדולה מכל צרכי בני אדם עמד הוא
ובית דינו והתקין ברכה אחת שתהיה בה שאלה מלפני
השם לאבד האפיקורוסין וקבע אותה בתפלה כדי שתהיה
ערוכה בפיו הכל .

12

23

בְּקֶשׁ שְׁלוֹם וְרַחֲמֵיךָ בְּקֶשׁ אוֹחוֹ עִם אֶתְּךָ, וְרַחֲמֵיךָ
עִם שׁוֹנְאֶיךָ . בְּקֶשְׁהוּ בְּמִקְוֶיךָ, וְרַחֲמֵיךָ בְּמִקְוֹת אֲחֵרִים .
בְּקֶשְׁהוּ בְּגוֹפְךָ, וְרַחֲמֵיךָ בְּמִמּוֹנְךָ . בְּקֶשְׁהוּ לְצַמְתְּךָ, וְרַחֲמֵיךָ
בְּאֲחֵרִים . בְּקֶשְׁהוּ עֵינַיִם, וְרַחֲמֵיךָ לְמִתְרָה . וְעַל מִתְרָאשׁ לְזִמְרָה,
דַּא אֲוֹכַל קְשָׁקִים, אֶקְאָ רְדוּף אֲחֵר שְׁלוֹם עַד שְׁמַגְיָעָנָה .

פומיה

ולמלשינים אר תהי תקנה וכל
הרשעה פרגע תאבד וכל
איביך מחרה יכרתו והודים
מחרה תעקר ותשבר ותמוגר
ותקניע במחרה בימינו . ברוך
אתה יהי שבר איבים ומקניע ודיים:

15

וְיַדְבֵּר יְהוָה אֱלֹהֵי-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר:
הַבְּדִילוּ מִחוּךְ הַעֲדָה הַזֹּאת וְאֶכְלָה אֹתָם כְּרִגְעַ:

16

24

שִׁיר מְזֻמָּר לְבִנְיָקֶרַח:
בְּעִיר אֶלְהֵינוּ הִרְקֵדְשׁוּ: יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כְּלֵי-הָאָרֶץ הִרְצִיחוּ רַחֲמֵיךָ
צִפּוֹן קָרִית מְלֶךְ רַב:
פד א לְמַבְצָח עַל-הַגְּמִית
ב ג מֵה־יְדִידוֹת מְשֻׁבְּוֹתֶיךָ יְהוָה צְבָאוֹת: נִכְסְפָה וְגַם-פְּלִתָה וּנְפִשׁוֹ
ד לְחֻצְרוֹת יְהוָה לְבִי וּבִשְׂרֵי יְרֵגָנוּ אֶל אֱלֹהֵיךָ:

לְבִנְיָקֶרַח מְזֻמָּר שִׁיר
אֶתְּךָ יְהוָה שְׂעָרֵי צִיּוֹן מְפֹל מְשֻׁבְּוֹת יַעֲקֹב: גְּבֻדוֹת מְדַבֵּר בְּךָ ב ג
שִׁיר הָאֱלֹהִים סְלָה:

לעל פומיה

25

כשם ר' לוי גדול שלום שכל הברכות ומזכות ונחמות שהקב"ה מביאין
על ישראל הותמין בשלום בק"ש פורס סוכת שלום בהפילה עושה שלום
בברכת כהנים (מנחות ו) וישם לך שלום ואין לי אלא בברכות בקרבנות
מנין זאת התורה לעולה למנחה ולהמאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים
אין לי אלא בכלל כפרת מנין זאת תורת העולה . זאת תורת המנחה וזאת
תורת החטאת וזאת תורת האשם וזאת תורת זבח השלמים ואין לי אלא
בקרבנות יהודי בקרבנות צבור מנין ת"ל (ט) אלה תעשו לה' במעודיכם
ומטיים בשלמים ואין לי אלא בעוה"ז בעוה"כ מנין (שם) ה' אלהי גופה
אליה כנהר שלום . רבנן אמרי גדול שלום שבשמלך המשיה בא
פוחת אלא בשלום שנה' (ט) מה נאוו על ההרים רגלי מבשר
שלום :

לעל פומיה

אמר רבי אבא בר כהנא דוחן של דוד כולם צדיקים היו ועיי
שתיה להן דילטורין היו יוצאים במלחמה והיו נופלים הוא ערבר דוד נפשי בתוך
לכאים אשכבה להמים נפשי בתוך לכאים זה אכנר ועמשא שהיו לכאים בתורה
אשכבה להמים זה דואג ואחיתופל שהיו להמים אחר לשון הרע
ע"ז היו ועיי שלא זיהו להן דילטורין היו ירדים למלחמה ונוצחין הוא שעכדוהו אמר
לאירו "הלא הוצר לארוני אשר עשיתי כהרון איזבל את נביאי ה' וני ואכלתם
לחם ומים אם יחם למה מים אם מים למה לחם אלא מלמד שהיו המים קשים לו
לחביא יותר מן החם ואירו מכריו בהר הכרמל יאני נותרתי נביא לכרי כח וכל
עמא ידעין ורא ספרסמן למכא

17

אמר "שבעה ואלו הן וילון רקיע שחקים וכול
מעין מכון ערבות וילון אינו משמש כלום
אלא נכנס שחרית ויוצא ערבית ומחדש בכל
יום מעשה בראשית שנאמר "הנומה כדוק
שמים וימחם כאהל לשבת רקיע שבו חמה
ולבנה כוכבים ומולות קבועין שנאמר "ויתן
אותם אלהים ברקיע השמים שחקים שבו
רחיים עומרות וטוחנות מן לצדיקים (ז) שנאמר
"ויצו שחקים ממעל ודלתי שמים פתח וימטר
עליהם מן לאבול וגו' וכול שבו ירנשלים ובית
המקדש *ומזבח בגוי ומיכאל השר הגדול עומד ומקריב עליו חרב (ז) שנאמר
"בנה בניתי בית וכול לך מכון לשבתך עולמים

18

לעל פומיה